

Dagordningspunkt 10.1

D. Vi bygger landet tryggt

- 5 Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer
kapitel 2 *Vi bygger landet tryggt – En äldreomsorg i världsklass*

(s. 12–13)

- 10 Version 2

(s. 12 rad 21 -13 rad 25 i ursprungsdokumentet)
VI BYGGER LANDET TRYGGT

15 **En äldreomsorg i världsklass**

Allt fler lever allt längre. Det är det kanske finaste kvittot på vad välfärd och utveckling har åstadkommit. Allt fler har också bättre ork och ekonomiska möjligheter att leva ett aktivt liv som pensionär. Men alla ska kunna se fram emot en trygg ålderdom, inte bara de som har bäst förutsättningar. Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet över hela landet och utgå ifrån behov och rätt till självbestämmande. Den som behöver både vård och omsorg ska mötas av samordnade insatser med hög personlig kontinuitet, något som också är viktigt för de anhöriga. Vi vet att personalens insatser utgör själva kvaliteten i omsorgen. Schyssta arbetsvillkor, god arbetsmiljö och en fungerande samverkan mellan kommun och region är direkt avgörande. Vi står nu inför att det behövs en historiskt stor utbyggnad av äldreomsorgen och det kommer att vara en av samhällets största uppgifter det kommande årtiondet.

Den socialdemokratiska välfärdsmodellen gör att familjerelationer kan bygga på ömsesidighet, lust och egen vilja. Äldreomsorgen väver samtidigt ett skyddsnät runt de äldre som inte har barn eller partners. Den som behöver ska få stöd och omsorg att delta i samhällslivet. Det handlar om en önskan att få leva ett självständigt liv, men även om behovet av hjälp i hemmet, av promenaden, av samvaron, att bli sedd och förstådd. Allt detta behövs för att alla ska kunna åldras i trygghet och med värdighet. Dagens marknadsexperiment i äldreomsorgen ska ersättas med ett system som sätter behoven i centrum och säkrar de äldres rätt till en god och sammanhållen vård och omsorg.

35 Pandemin visade med all tydlighet att äldreomsorgen måste få göra samma resa och utveckling som andra välfärdsområden. Sverige behöver därför en ny äldreomsorgslag. ~~—skild från socialtjänstlagen. Det~~ Den ska stärka äldres inflytande och självständighet i vardagen. Kraven på de anställdas kompetens och arbetsuppgifter ska både uppvärderas och regleras bättre. Alla som möter äldre ska ha tillräckliga kunskaper i svenska och de som behöver, och fler som har otillräckliga språkkunskaper ska kunna studera svenska på betald arbetstid. Tillgången till medicinsk kompetens sjuksköterskor och läkare på alla äldreboenden, i hemtjänsten och i hemsjukvården samt den allmänna vårdkompetensen ska säkras, oavsett utförare. Psykisk ohälsa hos äldre behöver uppmärksammas och ofrivillig ensamhet bemötas.

45 Allt för många, framför allt kvinnor, går ned i arbetstid eller lämnar sitt arbete helt för att ta hand om sina äldre anhöriga. Därför handlar äldreomsorgen inte bara om välfärd utan också om jobb och jämställdhet. Detta kräver stora och breda investeringar med fler anställda och chefer, och fler äldreboenden och vårdcentraler. Arbetsvillkor, arbetsmiljö och möjlighet till utveckling och omställning ska vara så bra att fler orkar och vill arbeta kvar längre, och att fler unga söker sig till välfärdsyrkena. Det kräver en äldreomsorg fri från minutscheman, där stödet i vardagen kan anpassas utifrån behov. Fler anställda i äldreomsorgen som saknar en utbildning motsvarande undersköterska ska få möjlighet att läsa in denna som en del av sin anställning, och fler ska kunna utbilda sig till specialistundersköterska. Heltid ska vara norm och delade turer avskaffas. —ska motverkas. ~~Verksamheterna ska utvecklas så att välfärdsarbetare kan arbeta mer med vård och omsorg, och mindre med tillsyn.~~ Ingen ska behöva tveka inför att agera säkert eller rapportera brister. Goda arbetsvillkor är inte bara en rättvisefråga för alla som jobbar i äldreomsorgen i dag, det är en avgörande och strukturell framtidsfråga för hela vårt samhälle.

Även om utgångspunkten är att anhörigas stöd ska vara frivilligt så behöver samhällets stöd förbättras. Demensvården ska vara likvärdig i hela landet. Dagverksamhet med avlastning för anhöriga, inte minst till personer med demenssjukdom dementa, ska utvecklas. Det kan också handla om fler kostnadsfria it-verktyg och arbetsredskap, god tillgång till rådgivning och att kommuner, regioner och myndigheter utvecklar verktygen för att anhöriga ska kunna ta hand om någon annans privatekonomi. ~~Tillgång till hemtjänst ska förenklas~~ Konsumentlagstiftningen ska utvecklas och ge ett bättre skydd så att särskilt utsatta grupper, däribland äldre, inte tvingas in i avtal eller utsätts för rena bedrägerier.

Tillgång till hemtjänst ska förenklas. Kvaliteten i den äldres omsorg får inte bli beroende av privat betalda tilläggstjänster. Avgifterna ska inte heller vara ett hinder för att få den omsorg man behöver.